

Patrik Tötterman

8.11.2024

281/04.01.00/2024

Eduskunta
Sosiaali- ja terveystieteiden

HE 135/2024 vp / valiokunnan kokous 11.11.2024

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvalain ja työttömyys- etuuksien rahoituksesta annetun lain 4 ja 8 §:n muuttamisesta

KT:llä on ollut mahdollisuus kommentoida nyt käsiteltävänä olevaa lakiesitystä jo sen valmisteluvaiheessa.

Esityksellä luovuttaisiin työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavista peruspäivärahan ja työmarkkinatuen korostusosasta sekä ansiopäivärahan ansio-osasta. Työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettaisiin tällöin samansuuruista työttömyysetuutta kuin työttömänä ollessa. Työttömyysetuuksista annettua lakia muutettaisiin siten, että siinä huomioitaisiin em. korotusosien poistuminen. Myöskään liikkuvuusavustusta ei jatkossa maksettaisi korotettuna nykyiseen tapaan, kun työpaikka tai koulutuksen järjestämispaikka sijaitsee yli 200 kilometrin etäisyydellä henkilön asuinpaikasta. Lisäksi esityksellä ehdotettaisiin osittaisen työmarkkinatuen vähimmäismäärän pienentämistä siten, että se olisi nykyisen 50 prosentin sijaan 35 prosenttia siitä työmarkkinatuesta, jota vanhempiensa taloudessa asuvalle työnhakijalle muutoin työmarkkinatuella maksettaisiin.

Lakiesitys on osa pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaa ja sillä pyritään uudistamaan perusturvaa parantamalla samalla työnteon kannattavuutta, sujuvoittaa sosiaaliturvaa ja yksinkertaistaa etuuksia. Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää uudistusta kokonaisuutena kannatettavana. Ehdotetut muutokset ovat selkeitä ja ne on hallituksen esityksessä hyvin perusteltu.

Työttömälle työnhakijalle palveluihin osallistumiseen liittyvien taloudellisten kannustimien poistuminen voi heikentää halukkuutta osallistua näihin palveluihin. Palveluihin osallistuminen on jatkossakin lähtökohtaisesti työttömyysetuuden saajaa velvoittavia ja niistä kieltäytymisestä tai muusta laiminlyönnistä voi aiheutua etuusseuraamuksia. Näin ei-toivottavien käyttäytymismuutosten todennäköisyyttä voidaan pitää pienenä. Näin myös vaikutus työllisyyteen olisi myös vähäinen.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT pitää esityksen tavoitetta lisätä työn kannattavuutta ja alentaa julkisen talouden kustannuksia erityisen tärkeinä. KT on huolissaan, että myös tässä uudistuksessa osa säästöistä heijastuu negatiivisena nimenomaan kuntatalouteen. Vaikka kustannusten kasvu on vähäinen, vain 3,4 miljoonaa euroa, ovat eri uudistusten kumulatiiviset vaikutukset kuitenkin merkittäviä. Tämä voi vaarantaa kuntien kykyä tuottaa kuntalaisille sellaisia palveluja, jotka vastaavasti voisivat vähentää tukiriippuvuutta. KT katsoo, että kunnille tulee korvata nämä heikennykset täysimääräisinä ja näin tasata nyt uudistuksella aikaan saatu julkisen talouden kustannussäästö kuntien näkökulmasta vähintään kustannusneutraaliksi. Erityisen ongelmalliseksi kuntien kannalta tilanne muodostuu, kun samanaikaisesti työvoimapolkujen VOS-rahoitusta vähennetään ilman samanaikaista palveluvelvoitteen helpottamista.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUEYÖNANTAJAT KT